

Seminars tijdens Nederlands
voorzitterschap van de Raad van de
Europese Unie
1 januari – 30 juni 2016

Inhoud

1. Europees cohesiebeleid.....	2
2. Samenwerken over grenzen heen.....	4
3. Europees Fonds Strategische Investeringen (EFSI).....	6
4. Circulaire economie	8
5. Klimaat en energie	10
6. Gemeenschappelijk landbouwbeleid	12
7. Transport	14

Europees cohesiebeleid - 11 februari 2016

De toekomst van het Europees investeringsbeleid na 2020

DOELEN

1. Informeren van NL stakeholders over laatste trend op gebied van EU investeringsbeleid.
2. Voorstellen van een aantal hervormingsideeën.
3. Noodzaak van hervorming duidelijk maken en draagvlak creëren.
4. Politiek Den Haag proberen mee te krijgen in het Europese proces.

CONCLUSIES

1. Flexibiliteit in de EU begroting en versimpeling van financiële regels zijn centrale thema's.
2. Er moet meer nadruk komen op projecten met daadwerkelijk EU toegevoegde waarde.
3. De betrokkenheid van de Tweede Kamer is nog te laag.

VERVOLG

1. De discussie tussen diverse stakeholders (o.a. VNG, LTO, Rijk, Provincies) is opgestart en zal voorgezet worden.
2. Binnen het HNP / IPO is een werkgroep samengesteld.
3. Een interbestuurlijke werkgroep, met Ministerie EZ als voorzitter, werkt aan een position paper.

“Om het concurrentievermogen van onze provincies te behouden is een krachtig Europees investeringsbeleid nodig, ook na 2020.”

1. Europees cohesiebeleid

De provincies spraken op 11 februari 2016 met de Tweede Kamer over de toekomst van het Europees Investeringsbeleid. “Er is nog te weinig inzicht in de kansen die het cohesiebeleid biedt.” Dit zei Europarlementariër Matthijs van Miltenburg tijdens het HNP-seminar. “De betrokkenheid van de Tweede Kamer is essentieel, maar de belangstelling is momenteel helaas te laag.” Aldus Van Miltenburg. Dit was het eerste seminar in een reeks van seminars die het Huis van de Nederlandse Provincies tijdens het Nederlands EU-voorzitterschap organiseert.

De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Een eerste visiedocument van de provincies werd gepresenteerd door HNP-bestuurders en gedeputeerden Bert Pauli en Michiel Rijsberman. Hierin pleiten de provincies voor een investeringsbeleid dat samenhangend en simpel is, met lage administratieve kosten, dat toegankelijk is voor alle EU-regio's, en met grote Europese meerwaarde.
- Michel Rog, Tweede Kamerlid voor het CDA en ondervoorzitter van de Kamercommissie Europese Zaken en Ingrid de Caluwé, Tweede Kamerlid voor de VVD en ondervoorzitter van de Kamercommissie Economisch Zaken namen dit document in ontvangst.
- Door slimme specialisaties en digitalisering ontstaan kansen voor economisch groei.
- Lastenvermindering en afname van controle druk zijn tevens belangrijke aandachtspunten in de discussie.
- Berthold Leeftink, DG bedrijven en innovatie nodigde de provincies uit gezamenlijk op te trekken in het dossier cohesiebeleid.

Grensoverschrijdende samenwerking - 17 maart 2016

Samenwerken over grenzen heen

DOEL

1. Een netwerk van direct betrokken stakeholders creëren om het onderwerp op de agenda te houden.
2. Nederland positioneren als kennisland op dit onderwerp.
3. De samenwerking en gesprekken met Belgische en Duitse betrokkenen stimuleren.

CONCLUSIES

1. Discussie gevoerd met meerdere stakeholders en politieke lagen, met de focus op concrete oplossingen.
2. Hechte samenwerking met Actieteam GEA (MinBZK), dit team omarmt de aandachtspunten van het seminar.
3. Samenwerking met DG REGIO, EC is geïntensiveerd. Er is direct contact met Agnès Monfret (head of unit GROS, EC).

VERVOLG

1. Concrete afspraken gemaakt met: TLN, Eurolab / Citydeal Zuid-Limburg, MOT & ITEM, CBS.
2. Het netwerk dat is ontstaan bij de seminar voorbereidingen zoekt elkaar nog steeds op.
3. De samenwerking met Europa decentraal is opgepakt voor GROS informatie uitwisseling en relatie is gelegd met REFIT traject Timmermans.

“Het belangrijkste obstakel is mentaal: zolang wij blijven denken in grenzen, is deze problematiek lastig op te lossen.”

2. Samenwerken over grenzen heen

“Europa laat economische groeikansen in de grensregio’s liggen”. Met deze stelling opende HNP bestuurder en Gouverneur Theo Bovens het seminar georganiseerd op 17 maart 2016 door het Huis van de Nederlandse Provincies in het kader van het Nederlands voorzitterschap. Onder de titel ‘Samenwerken over grenzen heen’ spraken vertegenwoordigers van onder andere de Nederlandse rijksoverheid, het voorgaande Luxemburgse EU-voorzitterschap, de Europese Commissie en het Europees Parlement met lokale en provinciale bestuurders over grensoverschrijdende samenwerking. In een volle zaal werd gediscussieerd over noodzakelijke concrete oplossingen voor de grensproblematiek.

Kort samengevat kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- de bekende barrières op gebied van grensoverschrijdende samenwerking (Jan van Laarhoven SG Benelux Unie);
- het Nederlands actieteam grensoverschrijdende economie en arbeid (o.l.v. Matthijs Huizing);
- Citydeal Zuid-Limburg en start Eurolab (wethouder Martin de Beer, Heerlen);
- problematiek en belang van grensoverschrijdende data (Robert Hermans, CBS);
- voorstel Luxemburgs voorzitterschap voor een specifiek juridisch instrument (Jean-Claude Sinner en Camille Gira Luxemburgse regering);
- consultatie Europese Commissie (op dat moment 222 obstakels geïdentificeerd. Agnès Monfret, Europese Commissie);
- Vlaams-Nederlandse top 7 november 2016, het pact van Amsterdam met pleidooi voor grensoverschrijdende partnerships (Bert van Delden, programma directeur Agenda Stad , ministerie van BZK).

Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI) - 21 april 2016

EFSI: hoe in Nederland inzetten voor goede projecten?

DOEL

1. Achterhalen van reden voor weinig gebruik EFSI in Nederland
2. Duidelijk maken wat de rol van het NIA is
3. Meer bekendheid over EFSI voor aanwezigen
4. In beeld brengen wat provincies voor EFSI betekenen

CONCLUSIES

1. Vicevoorzitter Europese Commissie Jyrki Katainen bedankt provincies persoonlijk voor hun rol en bijdrage
2. Er zijn verschillende factoren aangewezen voor het gering gebruik van EFSI
3. Regio's spelen een belangrijke rol bij het creëren van financieringsplatforms gericht op het bundelen van projecten

VERVOLG

1. Projectideeën worden in landsdelige werkgroepen en met NIA verder uitgewerkt
2. Verkenning van mogelijkheden tot combineren EFSI en ESIF
3. Onderzoek of GROS EFSI projecten mogelijk zijn (i.s.m. SG BÉNELUX en CEO van PMV)
4. EFSI wordt op voorstel van de Commissie verlengd tot na 2018

VP Jyrki Katainen: "The Dutch provinces have been extremely helpful on the European Fund for Strategic Investments."

3. Europees Fonds Strategische Investerings (EFSI)

Tijdens het HNP seminar over het Europees fonds voor strategische investeringen (EFSI) op 21 april 2016 stonden de Nederlandse inzet en het indienen van projecten centraal. Gastheer van het seminar, HNP bestuurder gedeputeerde Michiel Scheffer riep op tot slimmer samenwerken en deed een oproep aan overheden bereid te zijn meer risico te dragen bij cofinanciering met de kapitaalmarkt om de huidige grootste maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. In twee panel sessies werd antwoord gezocht op de vraag hoe EFSI goed in Nederland in te zetten voor projecten. In het eerste panel beschreven Miguel Gil-Tertre, lid van het kabinet van VP Katainen en Luciana Tomozei van de EIB de EFSI-mogelijkheden die Commissie en EIB voor ogen hebben. Edwin van Veenhuizen van de BNG bank merkte op dat wat publiek-private samenwerking (PPS) betreft en risico technisch gezien Nederland al een volwassen markt is. In het tweede panel gingen Marius Prins CEO van de Oost Nederlandse investeringsmaatschappij, Michel Casselman CEO van de Vlaamse Investeringsmaatschappij PMV in discussie met directeur Peter Martens van het Nederlands Investeringsagentschap EFSI (NIA). Er werden mogelijkheden gezien voor innovatieve MKB's en energieprojecten door samen te werken met venture capital.

In zijn key note speech gaf Vicepresident Katainen aan dat de regionale overheden een belangrijke rol te spelen hebben in EFSI. Katainen sprak over het succes van EFSI en bedankte de Nederlandse provincies voor hun inzet, "zij zijn uiterst behulpzaam geweest bij het ondersteunen van EFSI". Katainen ziet een duidelijke kans voor de regio's weggelegd wanneer het gaat om de creatie van platforms en daarmee innovatie aan te jagen en meerdere kleine en middelgrote projecten te bundelen.

Kort samengevat kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- opzetten van investering platforms;
- verwachte verlenging van het fonds na 2018;
- bereidheid overheid tot nemen van meer risico's bij (co)financiering;
- de combinatie mogelijkheden tussen ESI-fondsen en EFSI;
- de rol van het NIA.

Circulaire economie - 26 mei 2016

"Towards a resource efficient and low-emission circular economy - Regions showing innovative solutions"

DOEL

1. Input leveren voor CoR rapport gedeputeerde Liefers
2. Focus op bioeconomie en de hierziening van de bioeconomie strategie
3. Platform bieden aan clusters om projecten te tonen en aan te geven wat zij nodig hebben van EU

CONCLUSIES

1. Gezamenlijke acties zijn nodig voor succesvolle transitie
2. Meer focus op slimme specialisatie strategieën en Triple Helix samenwerking
3. Regio's zijn aanjager concrete projecten en initiatieven
4. Commissie roept stakeholders op input te leveren

VERVOLG

1. Amendementen ingediend op rapport van Babette Winter (CoR)
2. Indienen van Nederlands project voor Innovation Deals

"Circulaire economie is hét politiek economisch project waar de EU al geruime tijd naar zoekt"

4. Circulaire economie

Het belang van slimme specialisatiestrategieën en de bereidheid vanuit zowel het bedrijfsleven als Nederlandse medeoverheden om samen te werken aan een duurzame circulaire economie zijn belangrijke conclusies uit het HNP seminar van donderdag 26 mei. De Europese Commissie volgt deze Nederlandse aanpak en roept stakeholders op om input te leveren voor het oplossen van knelpunten in bestaande wet- en regelgeving. Europarlementariër Gerben-Jan Gerbrandy haalde een studie van [McKinsey](#) aan en schaarde zich achter de stelling dat circulaire economie “het politiek economisch project is waar de EU naar zoekt”. De verschuiving naar een circulaire economie biedt veel economisch potentieel voor de EU.

Kort samengevat kwamen onder leiding van HNP bestuurder en gedeputeerde Rogier van der Sande de volgende onderwerpen aan bod:

- rol regio's als aanjager van concrete circulaire projecten (Annelie Zapfe);
- bio-economie strategie van de Europese Commissie (Lino Paula);
- praktijkvoorbeeld Delta Regio, fieldlabs en slimme specialisatie (Lia Voermans);
- praktijkvoorbeeld Metabolic, Cirulair Fryslan (Eva Gladek);
- praktijkvoorbeeld BIC-ON, biomassa en meststoffen (Pieter Verberne);
- kick-off van de Innovation Deals Europese Commissie door Robert Schröder (kabinet Europees Commissaris Moedas).

Klimaat & Energie - 15 juni 2016

EU Energy Battle: "Frontrunners in Energy transition; thanks to or despite EU Energy policy?"

DOEL

1. Kritische succesfactoren van koploper projecten achterhalen
2. De verhouding tussen de praktijk van energietransitie en EU energiebeleid bloot leggen
3. Energietransitie nabootsen met EnTranCe spel

CONCLUSIES

1. Consumenten moeten bij energietransitie centraal staan
2. Mobiliseren van investeringen is cruciaal
3. Actieve rol voor regionale overheden: verantwoordelijk voor creëren juiste beleidsomgeving
4. Continue communicatie en samenwerking is belangrijk

VERVOLG

1. EnTranCe helpen bij het verder ontwikkelen en communicatief versterken van het spel
2. In beeld brengen hoe de provincies de EU energy battle kunnen gebruiken in de ambities voor Energietransitie

“Europese steden en regio's kunnen hun burgers beïnvloeden en mobiliseren en zijn daarom een bepalende speler in de EU energietransitie”

5. Klimaat en Energie

Regio's en steden zijn de drijvende kracht in Europese energie transitie. 2016 is hét jaar voor de Energie Unie, daar maakt Eurocommissaris Maros Šefčovič zich hard voor. Nieuwe voorstellen ter bevordering van de energietransitie en in lijn met de COP21 afspraken worden naar verwachting in december 2016 gepresenteerd. Regio's en steden vormen de drijvende kracht voor een succesvolle transitie. Tijdens het HNP seminar op 15 juni 2016 stond een aantal kritieke succesfactoren op weg naar meer duurzaamheid en energie efficiëntie centraal. Tjisse Stelpstra, gastheer van het evenement, HNP bestuurder en gedeputeerde van Drenthe, opende de middag. Hij gaf aan dat Nederland op het gebied van de energie transitie geen koploper is. Dit seminar was dan ook bedoeld om van andere Europese projecten te leren.

Kort samengevat kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Marie Donnelly, directeur DG Energy, stelt dat de Europese consument centraal moet staan;
- Belangrijk om investeringen te mobiliseren;
- Twee EU koplopers lichtten hun projecten toe: Highlands and Islands Enterprise (HIE) Schotland (Calum Davidson) en Extremadura energie cluster Spanje Carolina Grau);
- AER rapport over energiezekerheid werd gepresenteerd door SG AER Mathieu Mori;
- Deelnemers spelen tijdens het seminar de 'Serious energy game' ontwikkeld door EnTranCe, Hanzehogeschool Groningen.

Gemeenschappelijk Landbouw Beleid 21 juni 2016

Toekomst GLB na 2020

DOEL

1. Nederlands netwerk informeren over lobby kansen en tijdlijn GLB na 2020
2. Ondernemers aan het woord laten over huidige stand van zaken GLB en benodigde verbeteringen
3. Voorbereiding op GLB lobby vanaf 2017, 'neuzen dezelfde kant op krijgen'

CONCLUSIES

1. Eerste stap is gezet in het informeren en voorbereiden van NL netwerk in GLB lobby
2. Deelnemers zijn beter geïnformeerd en betrokken bij wat er de komende tijd gaat gebeuren
3. Belangrijk in GLB na 2020; vergroening, duurzaamheid, innovatie & flexibiliteit

VERVOLG

1. Idee bestaat om nog een bijeenkomst te organiseren, EU netwerk er dan ook bij betrekken.
2. Kans is aanwezig dat hervormingen in GLB na 2020 vertraging oplopen door aflopend mandaat Commissie in oktober 2019.

“Een gelijk speelveld met ruimte voor innovatie is belangrijker dan het ontvangen van Europese subsidies”

6. Gemeenschappelijk landbouwbeleid

In de toekomst van het GLB (na 2020) is een gelijk speelveld belangrijker dan EU subsidies. Het is goed om de discussies over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) vroegtijdig te beginnen, zo stelde Europarlementariër Jan Huitema. “De discussies in het Europees Parlement zouden hier meer over moeten gaan, maar door allerlei crises blijkt dat helaas onmogelijk.” Huitema was op 21 juni 2016 tijdens het HNP seminar over de toekomst van het GLB mede gastheer en moderator.

Kort samengevat kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Drie wensen van HNP-portefeuillehouder gedeputeerde Cees Loggen; meer ruimte voor vraaggericht beleid, voedselzekerheid en –veiligheid is een prioriteit, natuur inclusieve landbouw met een innovatief karakter moet nagestreefd worden;
- Roel Jongeneel van Wageningen UR presenteerde het rapport ‘GLB na 2020’ met drie toekomstscenario’s voor de Europese landbouwsector;
- Drie ondernemers uit de Nederland landbouwsector pitchten hun verhaal;
- Irene van de Voort, agrarisch ondernemer van het jaar, onderstreept het belang van een gelijk speelveld en investeringen in duurzaamheid;
- Directeur van Enza Zaden, Jeroen Rouppe van der Voort, benadrukt noodzaak tot regulering van nieuwe technologieën (kweken en genetisch muteren van planten en zaden);
- Kunst- en wetenschapsproject over trekvogels en natuur inclusieve landbouw, King of the Meadows, spreekt over problematiek rondom weidevogels;
- In panel reageren Annemiek Canjels (EIPA), Joost Korte (plaatsvervangend DG AGRI, EC) en Eric Pelleboer (NAJK);
- Tijdlijn geschetst door plv DG Korte: zwaartepunt lobby in 2017, nieuwe voorstellen verwacht in 2018. Duurzaamheid en vergroening centrale thema’s.

Transport - 7 september 2016

No smart and clean mobility without the proper infrastructure and technologies

DOEL

1. Betere bewustwording van het belang van dit thema en mogelijkheden ITS toepassing
2. Kennis en informatie uitwisselen met Europees Parlement en andere regio's
3. Uitnodigen tot samenwerking met EU-instellingen en tussen regio's

CONCLUSIES

1. Het ontwikkelen van een duidelijk EU bestuurlijk kader en het bieden van rechtszekerheid zijn nu prioriteit.
2. Data en de analyse daarvan is een belangrijk onderdeel binnen slimmere mobiliteit.
3. ITS toepassingen worden opgenomen in TEN-T programma, dit biedt kansen binnen Urban Agenda en EFSI financieringen.

VERVOLG

1. In formele afspraken om het netwerk te versterken en elkaar te blijven informeren over relevante ontwikkelingen

“Innovaties voor slimmer en schoner vervoer kunnen niet zonder goed onderhoud, de juiste technologieën, organisatie en samenwerking”

7. Transport

EU-brede rechtszekerheid is een vereiste voor innovaties in slimmer en schoner vervoer. Intelligente transportsystemen (ITS), zelfrijdende auto's en toenemende digitalisering typeren de toekomst van de transport sector. Om deze innovaties voor slimmer en schoner vervoer te faciliteren zijn goed onderhoud en de juiste technologieën essentieel. Over deze stelling gingen sprekers tijdens het HNP seminar op 7 september 2016 in debat: Serge van Dam Rijkswaterstaat, Henk Samson Strukton Rail, Suzanne Hoadley POLIS, Eric Kenis Vlaams ministerie voor mobiliteit, Claire Depré Europese Commissie DG Move. In een panel gaven EP'er Matthijs van Miltenburg, Brigide Kisters NL Permanente Vertegenwoordiging bij de EU, Richard Lax Kapsch Industry een reflectie.

De belangrijkste conclusie was: het ontwikkelen van een duidelijk EU bestuurlijk kader en het bieden van rechtszekerheid zijn nu prioriteit.

Kort samengevat kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- bestuurlijke actie is op dit moment een vereiste;
- Verklaring van Amsterdam, getekend tijdens Nederland voorzitterschap, is een belangrijke stap in de richting van betere EU-coördinatie;
- het ITS-platform van de Europese Commissie biedt partners uit de publieke en private sector de mogelijkheid om samen te werken aan de ontwikkeling en implementatie van ITS-diensten;
- het gebruik van data, en de bijbehorende analyses, speelt een centrale rol. Hierin moet geïnvesteerd worden;
- Europese juridische zekerheid is nodig om knelpunten voor lokale en regionale autoriteiten op te lossen.